

TAJNÝ ROZKAZ

MINISTRA NÁRODNÍ BEZPEČNOSTI

Ročník 1953

V Praze dne 22. dubna 1953

Číslo 65

O B S A H : 70. Práce krajské správy VB Ostrava a úkoly veřejné bezpečnosti.

23/03 - 8

70

2 (106)

Práce krajské správy VB Ostrava a úkoly veřejné bezpečnosti

Zpráva odkaz TR MV č. 45/53. ff.

Kolegium ministerstva národní bezpečnosti jednalo o stavu boje příslušníků veřejné bezpečnosti s nepřáteli lidově-demokratického zřízení v ostravském kraji, významném to úseku výstavby socialismu u nás, a na základě zprávy náčelníka HS-VB a náčelníka KS-VB Ostrava zjistilo :

- 1./ velkorysá výstavba Ostravska přitahuje pozornost třídního nepřitele. Jeho činnost se v ostravském kraji projevuje zejména páchaním sabotáží a hospodářských trestných činů. Ostrava byla již dříve vyhledávaným zločineckým centrem. Procházeli tudy různí zločinci i mezinárodního charakteru. Dosud zde existují sítě jejich přechováváčů a napomahačů, kteří svoji činnost v současné etapě výstavby Ostravska nejen že neukončili, ale naopak ji rozšírují. Krajská správa veřejné bezpečnosti v Ostravě přes řadu úspěchů nedovedla tyto sítě rádně obsadit, zaměnit jejich činnosti a zavést rádnou kontrolu těchto závadných živlů. Výstavba a s ní spojené výdělkové možnosti přivádějí na Ostravsko mimo dobrých a poctivých pracovníků i nekalé jedince a příživníky. Tak bylo na Ostravsku za rok 1952 zjištěno 4.646 kriminálně závadných osob, 2.356 závadných z hlediska státní bezpečnosti, 292 stíhaných zatykačem a 730 jinak hledaných osob.
- 2./ Tíživým problémem, kterému není věnována naležitá pozornost, je rozkrádání národního majetku a krádeže cizního vlastnictví pracujících. Tyto dva druhy trestných činů činí 49,2% všech spáchaných trestných činů v kraji. Množství objasněných trestných činů činí u rozkrádání národního majetku pouze 77,4% a u krádeží ku škodě pracujících pouze 46,5%. Tato skutečnost svědčí o tom že veřejná bezpečnost v Ostravě nedoceňuje dostatečně důležitost boje proti těmto druhům trestné činnosti. Zejména boj proti drobným krádežím, jimiž jsou ve zdrcující většině poškozování naší pracující, je velmi důležitý a pro příslušníky veřejné bezpečnosti také politickým úkolem.

Nutno konstatovat, že se projevuje i nedostatečná kontrola se strany odpovědných činitelů v průmyslu a distribuci, kde rozkrádání národního majetku i ostatní trestná činnost se zvyšuje.

Kriminální statistika vykazuje malou trestnou činnost v distribuci. Kdyby skutečně nebylo závad a trestné činnosti v distribuci, pak by se nemohly vyekytovat tak vážné problémy v zásobování pracujících, jak na ně náčelník krajské správy veřejné bezpečnosti v Ostravě poukázal. Ve srovnání s jinými krají a ze zkušeností, které odpovídají místům tak exponovaným a přelidněným jako je Ostrava, je možno usuzovat, že trestná činnost v obchodech a distribuci byla dosud veřejnou bezpečností v malé míře odhalována. Jedná se zejména o okresy Frenštát, Bílovec, Hlučín, Opava, Místek, Těšín a Karviná.

Prostředí, v němž jsou pracující, zejména brigádnici ubytováni, nejen že nenapomáhá v boji proti zločinnosti, nýbrž v mnoha případech vytváří podmínky pro jeho další růst, zvláště když dochází k narušování mravnosti a k alkoholismu, povětšině u lidí mladých.

Je známo, že v Ostravě se vyskytuje celá řada pochybných zábavních podniků, restaurací, kaváren a podobně, kde se jednak jako zaměstnanci a jednak jako návštěvníci soustředují podezřelá individua a kriminálně závadné živly.

Tato skutečnost svědčí o tom, že náčelníci veřejné bezpečnosti na Ostravsku nedostatečně spolupracují s veřejnými orgány a institucemi a že na ně málo působí a nevyžadují od nich rozumné řešení problémů závadných restauračních a zábavních podniků, které se socialistickou kulturou nemají nic společného.

3. / Ačkoliv se situace v dopravě v kraji Ostrava postupně zlepšuje, zaznamenává statistika ještě poměrně znácně vysoký počet nehod. Tak jen za rok 1952 se udalo 1.296 dopravních nehod, při nichž bylo usmrcto 73 osob, těžce zraněno 467 a lehce 610. Výše škod se odhaduje téměř na 15 milionů Kčs. Tato čísla svědčí o tom, že ještě nemůžeme být spokojeni s bezpečnostní situací na silnicích ostravského kraje. Ani na tomto úseku není ještě dostatečná spolupráce s veřejností a veřejnými institucemi.

Preventivní a represivní výkon dopravní bezpečnostní služby je třeba řídit cílevědomě tak, aby každá silniční dopravní nehoda stala se názornou školou a poučením pro pracující. Třídní nepřítel používá v ostravském kraji stále nových forem trestné činnosti. Nepřátelská činnost zločinných elementů je na Ostravsku zvláště pečlivě řízena a inspirována americkými imperialisty. S hlediska veřejné bezpečnosti se to projevuje zejména páchaním sabotáží, trestných činů hospodářských, rozkrádáním národního majetku, krádežemi a v násilných trestných činech a útocích na veřejné činitele. Tato všeobecná zjištění

učiněná kolegiem MNB na základě zprávy náčelníka HS-VB náčelníka KS-VB Ostrava a statistických zjištění, jsou do značné míry směrodatná i pro ostatní krajské správy veřejné bezpečnosti. Ve všech našich krajích dělnická třída, strana a vláda usilují o splnění Gottwaldovy pětiletky. Třídní nepřítel a zločinecké živly se snaží ve všech krajích podobně jako na ostravsku výstavou socialismu rušit. Veřejná bezpečnost má důležitou úlohu při zabezpečování výstavby socialismu v naší vlasti a při zvyšování obranyschopnosti naší země. Příslušníci veřejné bezpečnosti svou odpovědnou prací v boji s nepřáteli lidově demokratického zřízení přispívají k zajištění světového míru.

V roce 1952 dosáhla veřejná bezpečnost běkterých dobrých výsledků i úspěchů ve své práci a to proto, že náčelníci, straničtí funkcionáři i političtí pracovníci pochopili velkou péči naši Gottwaldovy strany a vlády o Sbor národní bezpečnosti, projevující se jak v nových, socialistické bezpečnosti příslušejících ukolech, tak i v materiálním zabezpečení a společenském postavení příslušníků národní bezpečnosti. Nezůstávajíce stát na tom, čeho již bylo dosaženo, musíme z naší veřejné bezpečnosti kovat plný nástroj lidově demokratické republiky v boji za udržení pořádku a zákonnosti.

Povinností příslušníků veřejné bezpečnosti je bdít nad nedotknutelností socialistického vlastnictví, základu toho blahobytu našich závodů, bdít nad zachováním a upevněním socialistické zákonnosti, nad zachováním nezadatelných práv občanů a zabezpečit nedotknutelnost jejich osobního vlastnictví.

II.

Všem náčelníkům krajských správ veřejné bezpečnosti a jím podřízených součástí nařizuju :

- 1./ Projednat problémy, na které se v tomto rozkaze poukazuje a na které v kraji naráží veřejná bezpečnost, s KV-KSČ, KNV a dalšími příslušnými krajskými orgány a požádat je o provedení opatření, potřebných k zlepšení bezpečnostní situace.
Být trvale ve styku s veřejnými institucemi a širokou veřejností a systematicky je zapojovat do boje proti kriminalitě a zločinnosti.
- 2./ Hlásit hlavní správě VB kádrové požadavky, potřebné k zavedení okrskové služby v celém kraji a zejména pak dále k posílení služby hlídkové.

- 3./ V rámci bojové přípravy a zdekonalovacího školení, vysíláním do škol MNB nadějných příslušníků a konečně za pomocí politicky i odborně zdatných a zkušených příslušníků cílevědomě usilovat o zvýšení politické a odborné úrovně podřízených.
- 4./ Zevrubně prozkoumat evidenci a do operativní evidence pojet všechny osoby, které si již odpykaly trest. Přikročit k jejich operativnímu pozorování a rozpracování. Na každou osobu v operativní evidenci podchycenou zařídit pozorovací svazek. V tomto svazku soustřeďovat veškerý materiál o kriminálně závadné osobě, zprávy o způsobech a metodách, které používala při páchaní trestních činů, podrobnou její charakteristiku i veškerý materiál, charakterisující osoby, s nimiž evidovaný pachatel při páchaní trestních činů byl ve spojení.
- 5./ Operativně podchytit a rozpracovat kriminálně podezřelé osoby a osoby, které stále udržují spojení se zločineckými živly. Evidovat a za pomocí okrskových zmocnenců sledovat osoby, které napomáhaly pachatelům trestních činů a jsou důvodně podezřelé, že této činnosti nezanechaly. Za takové osoby je třeba považovat všechny přisluhovače zločineckých živlů, jejich druhy nebo družky, prostitutky a pod., organizátory hazardních her, osoby nezákoně vyrábějící a prodávající lihoviny, osoby provádějící nákup a prodej krádených a pašovaných věcí všeho druhu, návodce, typaře a osoby, které čpatřují a dodávají pachatelům zbraň, jedy, narkotika a výbušninu, jakož i osoby, které vyrábějí pakliče, hasáky, vrtáky a jiné zločinecké hračky.
- 6./ Podchytit do operativní evidence všechny hotely, hostince, restaurace, kavárny, buffety a automaty, noční kluby, zábavní podniky a pod., které si oblibila a které pravidelně navštěvují různá zločinecká individua. Provádět zde prověrku všech zaměstnanců a starat se o to, aby tu nebyly zaměstnány nenapravitelné zločinecké živly, nebo jejich pomahači. Propuštění nevhodných vedoucích a zaměstnanců v těchto podnicích projedná náčelník KS-VB nebo náčelník kresního oddělení VB důvěrně se zodpovědnými stranickými a podnikovými činiteli. O všech pochybných nočních zábavních podnicích, které nemají nic společného se socialistickou zálehou, učinit hlášení stranickým orgánům a orgánům národních výborů s návrhem na jejich likvidaci.

- 7./ Zavést veřejný a tajný dohled na všech nádražích, poříčních přístavech, civilních letištích, autobusových nádražích, v uschovnách zavazadel, na parkovištích motorových vozidel a zvláště nad činností soukromých autodrožkářů i drožkářů s koňskými potahy a majitelů půjčoven lodí. Dohled zařídit tak, aby orgány kriminální služby veřejné bezpečnosti se včas dovídalý o všech pokusech zločineckých živlů použít dopravních prostředků pro zločinné cíle.
- 8./ Zařídit stálé intenzivní pozorování ve všech bankách, spořitelnách, poštovních úřadech a směnárnách cizích valut pomocí agentury a včas předcházet a zamezovat všem pokusům zločineckých živlů použít tyto objekty jako cíl svého napadení nebo pro převod odcizených peněz, cennosti a věcí, jakcž i pro rozšířování padělaných bankovek.
- 9./ Evidovat a operativně rozpracovat všechny zastavárny, bazary, antikvy a obchody, kupující a prodávající různé starožitnosti, oděv, obuv, hodinky a jiné cenné věci a zkoumat systém jejich činnosti.
Ze účelem očištění těchto obchodních podniků od kriminálních zločinců, kteří se tam větřeli, jakož i za účelem zamezení, aby se tyto podniky nestaly místem, kde by se kupovaly a prodávaly kradené věci, provést důkladnou prověrku všech zaměstnanců těchto podniků a to nejen těch, kteří pracují přímo v obchodních místnostech, ale i zástupců a nákupčích, kteří skupují nebo do prodeje přijímají různé věci a cennosti a postarat se o to, aby všichni důvodně podezřelí z trestné činnosti byli ihned vyměněni.
Provést instruktáž všech vedoucích těchto podniků a požádat je o spolupráci, pokud jde o hlášení a zadržení podezřelých osob, nabízejících různé věci ke koupì.
- 10./ Vybudovat agenturní síť důvěrníků ve všech nemocnicích, lékárnách, závodních ambulatoriích a jiných zdravotních střediscích a uložit jim, aby včas oznamovali případy nezákonného poskytnutí první lékařské pomoci pachatelům trestních činů a případy neoprávněného vynášení jedů a jiných otravných prostředků zaměstnanci zmíněných institucí.
Instruovat všechny ředitely nemocnic, aby včas oznamovali příslušné správě nebo oddělení veřejné bezpečnosti každé příjetí osob zraněných střelnou zbraní, nebo se zraněním jiného druhu /nožem a pod./, kdy je podezření, že zranění má souvislost s trestním činem. Zároveň jim připomenout povinnost hlášení všech případů, u nichž jsou příznaky nedovoleného vyhnání plodu.

- 11./ Podohytit do operativní evidence všechny hromadné ubytovny v továrnách, závodech, na stavebních a výrobcích, jakož i všechny internáty učňů a ubytovny státních pracovních záloh. V těchto objektech zavést agenturu, která bude mít za úkol včas oznamovat kriminální službě VB všechny případy, kdy do těchto objektů proniknou nepřátelské zločinecké živly a předcházet tak možnému základání zločineckých skupin i ohlásovat trestnou činnost ze strany zaměstnanců těchto ubytoven.
- 12./ Ve vytyčeném hraničním pásmu i ve všech okresech těsně přiléhajících ke státním hranicím vzít v pohraničí do operativní evidence všechny myslivny, hájovny a jiné osamělé budovy a objekty, jakož i všechny zájezdní hostince, restaurace, vinné sklepy a rekreační chaty. Na všechny osoby bydlicí v těchto objektech; nebo v nich zaměstnané, provést podrobné operativní ustancovky a prověrky v evidenci pachatelů, jak na KS-VB tak i na HS-VB. Osoby, na něž bude zjištěn kompromitující materiál, který svědčí o jejich spojení s kriminálně zločinnými živly, pašeráky a pod., nebo který svědčí o tom, že své okolí nebo služebních místností používají pro přechovávání zločineckých živlů, nebo k illegálnímu schůzkám, co nejrychleji agenturně rozpracovat, dokázat jim trestnou činnost a provést jejich zatčení a předání soudu. Osoby, na které nebyde zjištěn kompromitující materiál, ale které jsou v podezření, k nějž mohou stát pomocníky zločineckých živlů neustále pozorovat a prostřednictvím okrskových zástupců a jejich informátorů i prostřednictvím důvěrnícké sítě zvláště k tomu účelu kriminální službou VE využívané. Za spolupracovníky v této síti volit mimo jiné i cestovatele na okresních silnicích v celém pohraničním pásmu. Opatření uvedená v bodě 12 provádějte tam, kde ochranu hranic vykonává Pohraniční stráž, v nejdůležitější spolupráci s náčelníky útvárd Pohraniční stráže.
- 13./ Provádět častěji neprováděcí kontroly všech osob, přechodně ubytovaných v hotelích, rekreačních střediscích, internátech a učňovských domovech, v hromadných ubytovnách brigádníků a pod. Provádět periplastraci osob v lidovských objektech i v jiných místech, kde je velká fluktuace občanstva a kontrolovat při tom správnost OP a správnost záznamů o pradevním poměru. V těsné spolupráci s lidovou správou provádět

uvědomovací kampaně o ztrátách a poškozování OP a za řádné plnění ohlašovacích povinností. Častou kontrolou domovních knih všimat si osob, které přihlašovací povinnost neplní i těch, kdo to uměžnují a postihovat je tvrdě na podkladě všech zákonnych ustanovení.

Soustředit za spolupráce všech odborů do pozorovacích svazků materiál, týkající se pobytu cizinců a řádně ho využívat pro kontrolu jejich činnosti.

14./ Do boje proti rozkradačům národního majetku zapojovat poctivé pracující a zejména spolupracovat s členy LM a ZS na závodech, dolech a v jiných průmyslových podnicích. Zavést natolik účinnou kontrolu, aby rozkrádání bylo omezeno na nejmenší možnou míru. Zejména pak rozpracovat a za pomocí členů LM a ZS obsadit správce skladů, skladníky, manipulanty i osoby pro podnik pracující, jako vrátné, povozníky, závozníky, různé soukromé dodavatele či řemeslníky a pod. Za pomocí stranických a masových organizací působit na pracující a vychovávat je ke správnému poměru k socialistickému vlastnictví.

15./ V distribuci vést rozhodný boj s rozkradači národního majetku a se zpronevěrami. Potírat různé machinace a plťichy, páchané nezodpovědnými živly. Zavést aganturu v krajských rozdělovnách, prověřit skladníky, vědoucí jednotlivých prodejen, zaměstnance skladů a rozděloven a sledovat jejich činnost.

Při zjištění trestné činnosti v distribuci vyžadovat od KVV a od inspekce ministerstva vnitřního obchodu urychléné provedení revisí, jak co do správnosti vedení účetnictví, tak co do správnosti vážení a jakosti zboží.

16./ Na vesnici zavést ve spolupráci s národními výbory za pomocí Pomocných stráží VB účinnou kontrolu vesnických boháčů, zejména v tom směru, jak plní důdávkové povinnosti a csevní plány. Rozpracovat vesnické boháče a založit na ně pozorovací svazky.

Spolupracovat s orgány KSČ a národními výbory při vypracovávání seznamů vesnických boháčů a společně dbát na to, aby se do seznamu nedostali střední rolnici.

Kontrolovat evidenci prodeje a koupě dobytka a zabraňovat tak machinacím s hospodářským zvířectvem a čelit černým porázkám. Důsledně bojovat ve spolupráci s Pomocnými strážemi VB proti rozkrádání národního a družstevního majetku a proti všem, kteří ohrožují socialisaci vesnice. Okrskové zmosněnosti a místní stráže orientovat na kontrolu plnění usnesení strany a vlády o polnohospodářských pracích, zlepšení zásobování.

zvýšení živočišné výroby a dodržování vzorových stanov JZD.

Uvozit okrskové zmocnence od plnění všech úkolů, které jím nepatří, zvláště od veškerého vyšetřování soudně-trestných činů. Uložit okrskovým zmocnencům, aby si vybudovali dokonalé síť informátorů a pomocí těchto sítí pozorovali kriminálné závadné osoby. Dále jim uvozit, aby se zabývali otázkami ochrany a udržování veřejného pořádku a vedli neúprosný boj proti všem, kdo by se pokoušel rušit veřejný pořádek a ohrožoval bezpečnost, nebo se protivil nařízení národních výborů.

Okrskovým zmocnencům a Pomocným strážim uvozit, aby kontrolovali všechny cizí osoby, procházející nebo se zdržující v obci.

Provádět kontrolu činnosti střelmistří a osob, pracujících s výnušninami. Kontrolovat protipožární opatření na ČSSS a v objektech STS a JED.

Veřejná bezpečnost se nemůže spokojovat s výsledky dosaženými ve spolupráci se členy Pomocných stráží.

I nadále je třeba tuto spolupráci prohlubovat a pokračovat v ustavování Pomocných stráží veřejné bezpečnosti a to tak, aby množství nešlo na úkoly kvality.

17./ Účelně a správně vyšetřovat a prevěřovat oznámení o spáchaných trestných činech, aby byla částečně zbytečná administrativa. Zlepšit vyšetřovací činnost, zejména v tom směru, že objasněné případy budou rádne do hledby vyšetřeny, aby byly postihnuti jednak všichni pachatelé a jejich pomahači a aby při tom byly zjištěny metody a způsoby jejich práce. Při vyšetřování je třeba přísně zachovávat zákony a platné rozkazy, používat nových vyšetřovacích metod a všech možností kriminální techniky a znaleckých zkoumání. Vyšetřováním je třeba získat dostatek nesporných důkazů, aby pachatel v průběhu soudního řízení mohl týt v celém rozsahu viny usvědčen a neměl možnost před soudem zviktat obvinění.

Po vyšetření případu nespokojovat se předáním věci soudu, ale využít všech poznatků, získaných při vyšetřování pro poučení a usměrnění práce všech příslušníků v kraji.

III.

Hlavní správě veřejné bezpečnosti ukládám :

1./ Zajistit důsledné projednání tohoto rozkazu na údborech hlavní správy VB a u všech podřízených součástí tak, aby

tento rozkaz byl vodítkem k práci odboru HS-VB a podřízených součástí.

Pravidelně kontrolovat jeho plnění a zevšeobecnovat zkušenosti z opatření učiněných na základě tohoto rozkazu pro celou veřejnou bezpečnost.

Zajistit, aby úkoly z rozkazu vyplývající byly vytýčeny v pracovním plánu HS-VB a podřízených součástí VB.

2./ K zlepšení práce KS-VB Ostrava a všech ostatních součástí VB zajistit jim aktivní pomoc pracovníků HS-VB, zejména I. a II. odboru pomocí pravidelných systematických a cílevědomých kontrol, instruktáží, průzkumů a dlouhodobých komplexních brigád.

3./ Bezodkladně a účinně vejít ve styk s hlavními správami MNB a jednotlivými ministerstvy a zajistit, pokud je třeba, jejich součinnost při plnění úkolů, které veřejné bezpečnosti tento rozkaz ukládá.

III.

1./ Zádrové správě NNB ukládám, aby přednostně byli zařazováni vybraní příslušníci na KS-VB Ostrava k doplnění stavu a k výměně příslušníků, kteří nejsou s to plnit úkoly jim svěřené. Toto postupně provádět podle možnosti a potřet u všech součástí VB.

2./ Náčelníku KS-VB Ostrava ukládám, aby cestou náčelníka HS-VB mi podal o plnění uložených úkolů hlášení k 31.7. 1953.

3./ Při plnění významných úkolů, které veřejné bezpečnosti tento rozkaz ukládá, nechť mají všichni příslušníci na paměti slova přísahy našeho lidu pronesená presidentem republiky se svíruhánem Antonínem Zápotockým nad rakví soudruha Klementa Gottwalda:

"Přisaháme Ti soudruhu Gottwalde, že zvýšíme socialistické soutěžení, zvýšíme produktivitu práce, posílíme obrannschopnost naší země a ve spojení se světovým tábořem obránsu míru všechny úklady proti míru zmaříme, mír uhájíme!".

č. VB-CO40/C1-53.

Ministr národní bezpečnosti
arm. gen. Karol Bacílek

Obdrží : Sekretariát ministra NB
Sekretariáty náměstků ministra NB
Hlavní správa VB
Náčelník HS-Stb
Náčelník HS-PVS
Krajské správy VB

Tento výtisk č. 63 rozkazu ministra NB s origi-
nálem porovnal a za správnost vyhotovení odpovídá:

ppr. *J. Chaloupek*